

..אני לא פאשיסט! טוען הפרופסור

לרפואה, חניך השומר הצעיר, המטיף

לעמדות ימניות קיצוניות בכל השטחים

הרופא היורה

ר משמר-העמק, לפני שלמדתי את התנ"ך, למדתי את טרוצקי ולנין. חשבתי שמיפלגה ומדינה זה משהו שעושים למענה, לא שהיא משרתת את מנהיגיה. חברה קודמת לפרט, הפרט עושה

אמר עזרה זוהר, "התקשרה רחל למיש" סרת רמאללה, הסבירה שהיו יריות ומסרה כתובות שלנו. לא חשבתי שמישהו נפגע, ולכן לא חשבתי שעלי להתקשר לבית-החולים."

בלתי חוקי

אך אינו מפריע לפרופסור עזרה זוהר. התמונה צולמה בשנת 1974, בעת נסיון ההתנחלות בטבסטיה. ראשון מימין: מנחם בגין; שלישית: גאולה כהן; לידה יושב עזרה זוהר; אחריו, עם הכובע, חשה שמיר.

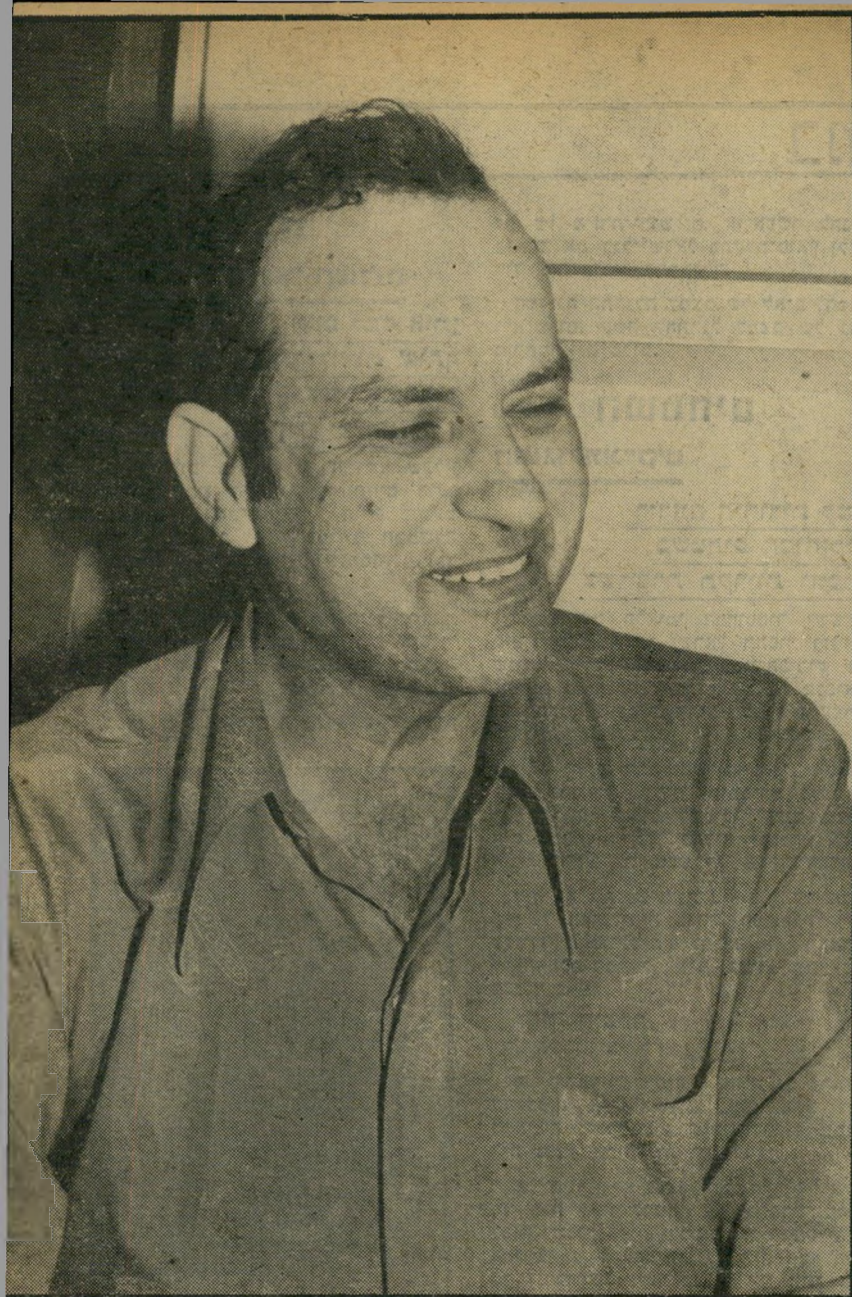
למען חברה, כי אין לו זכות-קיום בל-עריה. אמר האיש שירה השבוע באוני-ברסיטה ביריית, הפרופסור עזרה זוהר, במעשה של שנה אחת הוא הפך דמות העומדת במרכז סערה ציבורית. יש הקוראים לו "רוצח", יש שהחלו מעריצים אותו וקונים את ספריו, בתיקוה שאלה יגלו להם את סוד גבורתו, ויש המנסים להעמיד עצמם במקומו ואומרים: "לא, לא הייתי יורה!" או: "קשה לי לשפוט". רחל עינבר ועזרה זוהר נסעו במכונית סובארו כדרכם ליער אוס-צפא, שם נעוץ פיקניק של גרעין בני-ברית, שמתכוון להתנחל במקום. הם נסעו מירושלים, דרך רמאללה, לביריית, ושם נעצרו על-ידי מחסום שהקימו תלמידי האוניברסיטה המי-קומית המפגינים (ראה כתבה).

אחרי מילחמת יום-הכיפורים פירסם עז-רה זוהר את סיפרו הראשון, מדוע אף אחד לא קם, שעסק בביקורת פנימית קשה. הוא הוזמן לחוגי-בית רבים, שבעיקבותיהם הקים, ב-1975, חוג ימני-קיצוני בשם "ישראל חדשה", ששם לו מטרה לשנות את השיטה הפנימית-כלכלית ולחלק את הנכסים הממשלתיים לאנשים פרטיים. הוא נפגע בתאונת-דרכים ושכב כשנה בבתי-חולים ובבית. החוג התפרק, במשך חודשים אחדים הוא הצטרף לחטיבת "לעם" והת' אכזב. אחרי-כן הקים את "שלומציון", יחד עם אריק שרון.

מעבר, לקון הירוק

היום אין הוא רשום כחבר מיפלגה כל-שהי, אף כי הוא נחשב כאחד ממנהיגי גוש-אמונים. הוא נראה מצולם ברוב ההת-נחלויות החוקיות והבלתי-חוקיות שהוקמו עד היום. הוא עצמו גר "מעבר לקון הירוק", כדבריו, בגיבעת המיבחר בירושלים — אך יש לו גם דירה ברמת-יחן.

מספר עזרה זוהר: "כשהתקרבונו ל-מחסום, התחילו לזרוק עלינו אבנים, וניפצו את החלון האחורי. ירדתי מהמכונית, כדי לפנות את המחסום. לא היו שם אבנים גדולות, אלא בעיקר גרוטאות וכמה אבנים. הבחורים המשיכו לזרוק אבנים, והוקפנו בחורים. הרגשתי בסכנת-מוות. יריתי ב-אוויר, הם התרחקו. המשכנו לנסוע". אחד הסטודנטים נפגע בחזהו. חבריו פינו אותו לבית-החולים ברמאללה. מדוע עזרה זוהר, שהוא רופא במיקצועו, לא עצר ולא נתן טיפול ראשוני לבחור? טוען זוהר: "לא ראיתי שמישהו נפגע". סטודנטים ידעו לספר שהכדור פגע באבן, ורק אחרי כן בבחור. "כשהגענו לאום-צפא, אחרי רבע שעה,"

האיש שירה: פרופסור עזרה זוהר

כשפרצה מילחמת-העצמאות, נסע זוהר לאיטליה והפך שם מפקד מחנה-אימונים. באותו זמן היה משה שמיר קצין-תרבות בארץ.

באיטליה פגש את אשתו, ללה. חבריו מספרים שיום אחד ירדה בחורה מגיפ, יפה ונבוכה. הוא ראה אותה מרחוק, ואמר לבחור שעמד לידו: "זאת תהיה אשתי!" אחרי-כן חזר ארצה, שירת בשרות-הרפואה הצבאי והודהה עם הכנענים של יונתן רטוש. לאחר מכן שב לזנבה והמשיך ללמוד.

כשחזר, התגייס לצבא-הקבע והתמחה ברפואה פנימית אצל ד"ר הלר בתל-השומר.

במבצע-קדש היה רופא בגדוד-צנחנים במיתלה. הוא השתלם במחקר בארצות-הברית והתפרסם לראשונה כאשר הכריז מילחמה על מוסד קדוש: מישמעת-המים. עד אז היה נהוג ב"הגנה" ובצה"ל שאסור החיילים לשתות מים, אלא לפי הוראה מפורשת של המפקד. ד"ר זוהר ערך מסע ניסיוני של חיילים מאילת למטולה, והוכיח את הסכנות שבהתייבשות. כתוצאה מכך הופסק מישטר מישמעת-המים, החיילים קיבלו מיצים ממותקים לשתיה, מתוך הנחה שמתיקות גורמת לצימאון, ועל כן לשתיה בכמות סבירה.

דרכו הפוליטית משולבת עם דרכו הר"פואית. הוא משמש מנהל מחלקה פנימית בבית-החולים תל-השומר. הוא גם מנהל המכון למחקר הלר. הוא כתב שני ספרים העוסקים בתזונת האדם — האדם וחזונו, וספר דיאטות. לאחרונה פורסם סיפרו המידבר, קובץ הרצאות על המידבריות בעולם, ובעיקר בארץ-ישראל ובארצות-ערב.

לפני כשנתיים היה זוהר אחד משני הרופאים, שהעניקו לפושע הכלכלי יהושע ברציון חוות-ידעת רפואית, שהביאה לשיח' ורוו מהכלא. ברציון, שהיה מנהל בנק ארץ-ישראל בריטניה, עד שהורשע, שירת במילואים כשופט צבאי. הוא התפרסם בזמנו כמי שדן למוות פיאדי (ראה כתבה בעמ' 65).

מאז הסכמי קאמפ-דייביד, עוסק זוהר בהסברה נגדם ובתמיכה בהתנחלויות גוש-אמונים. "אני לא מודהה עם ההשקפה הדתית. לא ההבטחה האלוהית חשובה לי, אלא העובדה שהם מוותרים על סיר הבשר ומגשימים את מה שהם מוצאים לנכון."

במילחמה —

בחול'ל

הוא טוען שאם יש שלום, מותר להת' היישב לצד התושבים הערביים. אך הוא מסרב בתוקף להתיישבות ערבית מקבילה מערבית לקו הירוק. "לא בא בחשבון!" לדעתו, "מעולם לא היה לערבים טוב יותר מאשר עכשיו, מכל הבחינות!" כמו משה שמיר, גדל זוהר באווירת השומר-הצעיר.

הוא נולד באוסטריה, ב-1922, בביתו של מורה. בגיל ארבע הגיע עם משפחתו לארץ. בגיל 12 עבר לגור במישמר-העמק. אביו, צבי זוהר, היה מנהל מוסד-הילדים הראשון של השומר-הצעיר. כשהיה בן 20, התגייס לפלמ"ח למשך שנתיים. אחרי כן יצא להכשרה בקיבוצי התנועה, והיה בין מקימי קיבוץ להבות-הבשן. הוא עזב את הקיבוץ, למד ביולוגיה המיבחר בירושלים, נסע לזנבה ללמוד רפואה.

"שינסו להוכיח!"

אחרי מילחמת יום-הכיפורים הוא השתחרר מצה"ל בדרגת סגן-אלוף, בעיקר כדי לכתוב את ספרו הפוליטי הביקורתי, "יותר חשוב לי מה יעשו היהודים מאשר מה יעשו הערבים". הוא נעזר מביחנה פוליטית. כמה מיפ-לגות פנו אליו. הוא השתייך לכמה זרמים, והיה פעיל בכמה תנועות. "בכל אחת רצייתי לראות את שינוי השיטה, אבל התאכזבתי. "אני יודע שיש כאלה שאומרים עלי שאני פאשיסט, ומנסים להציג אותי בצורה זו. שינסו להוכיח! אני לא פאשיסט!"